

Niềm tin bản thân với định hướng công việc

Nghiên cứu động cơ định hướng nghề nghiệp của sinh viên là nhiệm vụ quan trọng giúp cải thiện công tác định hướng nghề cho sinh viên sao cho phù hợp nhất với năng lực, phẩm chất, kĩ năng của mình. Ý thức được vai trò của mối quan hệ giữa tính tự hiệu quả với động cơ định hướng công việc của sinh viên ĐHQGHN nhóm sinh viên Trường ĐHKHXH&NV - Hoàng Thị Thanh Huệ, Phạm Lê Ngọc Lan, Bùi Thị Tuyết Nhung - đã miệt mài nghiên cứu và đạt được những kết quả nhất định.

■ VIỆT HÀ

CHÌA KHÓA MỞ TƯƠNG LAI

Hiện nay trong thời kì hội nhập quốc tế cùng với sự phát triển lớn mạnh của khoa học công nghệ, Việt Nam luôn đề cao công tác đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ đất nước, trong đó tiêu biểu là đội ngũ sinh viên. Để đáp ứng được nhu cầu trên, ngoài việc nỗ lực học tập và trau dồi kiến thức chuyên môn, thái độ làm việc, đội ngũ sinh viên còn cần có định hướng công việc một cách cụ thể và rõ ràng. Việc định hướng công việc cho sinh viên là chìa khóa mở ra tương lai không chỉ giúp thỏa mãn nhu cầu việc làm của cá nhân mà còn giải quyết vấn đề việc làm của xã hội. Cá nhân sinh viên có định hướng việc làm đúng đắn, phù hợp với năng lực, sở thích, mục tiêu sẽ là tiền đề cho những thành công trong sự nghiệp tương lai và trở thành người lao động có trình độ chuyên môn cao, có ích cho xã hội. Chính vì vậy, thực hiện công tác định hướng việc làm tốt cho sinh viên

sẽ giúp cơ cấu nghề nghiệp trong xã hội được hài hòa, hợp lí, tránh lãng phí nguồn nhân lực và chi phí đào tạo cho xã hội.

ĐHQGHN được biết đến là một trong những đơn vị đi đầu về chất lượng giáo dục và đào tạo của cả nước. Sinh viên ĐHQGHN năng động, sáng tạo, chủ động trong học tập, nghiên cứu và định hướng nghề nghiệp. Ngoài các hoạt động học tập, ĐHQGHN còn chú trọng các hoạt động ngoại khóa, các chương trình hỗ trợ kĩ năng mềm, tư vấn nghề nghiệp đưa sinh viên và doanh nghiệp đến gần nhau hơn. Tuy nhiên, công tác định hướng nghề nghiệp hiện nay vẫn còn những hạn chế nhất định do đòi hỏi sự chuyên biệt giữa từng cá nhân và chịu ảnh hưởng bởi nhiều biến số khác nhau. Vì vậy nghiên cứu động cơ định hướng nghề nghiệp của sinh viên là nhiệm vụ quan trọng giúp cải thiện công tác định hướng nghề cho sinh viên, giúp sinh viên dễ dàng hơn trong

lựa chọn công việc phù hợp với năng lực, phẩm chất, kĩ năng của mình. Có thể nói, hiện nay đã có rất nhiều nghiên cứu về tính hiệu quả và động cơ định hướng nghề nghiệp. Tuy nhiên nghiên cứu về mối tương quan giữa hai biến số này vẫn chưa được thật sự quan tâm, đặc biệt là trên nhóm khách thể sinh viên. Do đó việc nghiên cứu mối liên hệ giữa niềm tin về sự tự hiệu quả của bản thân và động cơ định hướng công việc của sinh viên tại ĐHQGHN của nhóm tác giả sinh viên Trường ĐHKHXH&NV sẽ vô cùng quan trọng góp phần bổ sung cơ sở lí luận, thực tiễn còn thiếu hiện nay ở Việt Nam.

TỪ NHỮNG KẾT QUẢ...

Trong quá trình nghiên cứu nhóm đã sử dụng nhiều phương pháp khác nhau, như phân tích tài liệu, điều tra bằng bảng hỏi, thống kê toán học,... Nhóm cho rằng về lí luận động cơ định hướng công việc là loại động cơ thúc

đẩy các hành vi lựa chọn công việc có kích thích mạnh tới cá nhân, phù hợp với khả năng nhận thức bản thân và thực tại của cá nhân đó. Động cơ định hướng công việc được tạo nên từ 2 thành tố: Nội động cơ và ngoại động cơ. Trong đó nội động cơ gồm sự tận hưởng và sự thách thức, ngoại động cơ được gồm phần thưởng và sự đền bù. Tính tự hiệu quả là niềm tin của cá nhân về khả năng của mình trong việc thực hiện một nhiệm vụ cụ thể ở một môi trường nhất định được đề xuất bởi Bandura trong thuyết học tập xã hội. Hai thành tố của tính tự hiệu quả bản thân gồm tính tự hiệu quả bản thân nói chung và tính tự hiệu quả xã hội. Từ phân tích thực tiễn cho thấy dù các yếu tố nội động cơ, ngoại động cơ, sự thích thú, sự thử thách, phần thưởng và sự đền bù là các khía cạnh tạo nên động cơ định hướng công việc. Giữa các khía cạnh này tồn tại cả mối tương quan thuận chiều và mối tương quan nghịch

chiều. Có những cặp nhân tố tương quan rất mạnh với nhau và có cả những cặp nhân tố có mức độ tương quan yếu. Những kết quả nghiên cứu này sẽ giúp sinh viên có thể nâng cao tính tự hiệu quả và có định hướng tốt nhất cho công việc. Tuy nhiên, từ những kết quả nghiên cứu này, nhóm đã đưa ra những đề xuất như: đối với nhà trường và giảng viên, cần xây dựng chương trình đào tạo định hướng lấy sự phát triển năng lực của sinh viên làm trung tâm, học thật thi thật và nói không với bệnh thành tích. Qua đó niềm tin của sinh viên về năng lực của mình được củng cố và nâng cao. Giảng viên cần động viên, khích lệ, tạo động lực cho sinh viên, để sinh viên sống và suy nghĩ tự tin, tin tưởng vào năng lực, kết quả do sự nỗ lực đem lại. Muốn vậy, giảng viên cần công bằng trong đánh giá sinh viên, lấy sinh viên làm trung tâm cho các bài giảng của mình từ đó khơi gợi sự sáng tạo, say mê của sinh viên;

khéo léo trong góp ý và phê bình; đối với sinh viên cần tập trung phát triển bản thân thay vì quá chú ý tới các giá trị bên ngoài. Bởi lẽ khi tập trung nâng cao năng lực bản thân sẽ giảm được nhiều áp lực, căng thẳng hơn so với quá chú tâm thành tích. Từ đó sinh viên sẽ tin tưởng vào năng lực bản thân hơn và sẽ không còn thấy việc hoàn thành một nhiệm vụ nào đó bằng chính khả năng của mình quá khó khăn và áp lực. Ngoài ra, sinh viên cần ý thức hơn về vai trò làm chủ của mình đối với cuộc đời mình, điều này giúp tạo sự tự tin và tinh thần trách nhiệm cho sinh viên dù ở trong bất kì nhiệm vụ, hoàn cảnh nào. Cùng với đó, sinh viên cần tích cực tham gia các hoạt động ngoại khóa, các khóa đào tạo kĩ năng để có thêm những kinh nghiệm, tri thức về học tập và cuộc sống.